

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

V á l a s z t á s.

Székesfehérvár szabad királyi város közönsége ma betöltötte Zichy Jenő gróf örökét. Egyhangú lelkesedéssel, egy akaratú megválasztotta képviselőjének Saára Gyula dr., átadva neki a megítélt megbízást, hogy érdekeinek, erkölcsi és anyagi ügyeinek képviselője a magyar országgyűlésen vállalkozzék.

1872. óta, a mikor Schwarz Gyulát választotta meg egyhangulag városunk közönsége, nem volt Székesfehérvártól választás, a mely impozáns, tiszteletreméltó voltánál fogva a maival vetekedhetnék. S a mily szép és magasztos a polgárok akaratának eme egyhangú megnyilatkozása, ép oly fényt vet arra a férfura, a ki egyéni és közéleti tevékenységénél fogva meg tudja hódítani a város közönségét annyira, hogy nem találkozzék senki, a ki a bizalomnak e nagyszerű megnyilatkozását megzavarni kívánja volna.

Székesfehérvár egy új korszakhoz ért e napon. A régi rendszer megszűnt minden árméykával, minden visszaéléssel s diadalra jutott az elv, hogy a tiszta meggyőződés romlatlan önzetlenség keretében jusson diadalra.

Mi gratulálunk városunk választó polgárainak dicséretreméltó állásfoglalásukért s őszinte szívvel kívánjuk, hogy a jövőben sok, a maihoz hasonló diadallal dícselkedhessek.

Saara Gyula dr.-nak pedig tartós jó egészséget kívánunk elvei diadalra juttatásához. Eddig csak tisztelettel tudunk tekinteni érdemes személyére. Ambíciója volt a jötevés a becsületesség, az egyeneslelkűség az elvek harcában. Életét egy feladatot ismert: a munkát. Dolgozni önzetlenül a közért, polgártársaiért. Ugyanezek a polgártársak viszonzták nagy lelkének kiváló érdemeit s most föle várjuk, hogy sok szép reményünknek megvalósítását elérhesse.

Adjon hozzá neki erőt a magyarok nagy Istene, a kiből eddig bizott s mi meg vagyunk győződve, hogy Székesfehérvár igaz embert választott, a kiből nem fog esalatkozni.

A választási aktus ma reggel 8 órakor vette kezletét. A bizottságok megjelentek a városház nagytermében, a hol Nagy Ignác választási elnök megnyitotta a választást, kijelentvén, hogy miután Saara Gyula dr. ajánlása beérkezett már hozzája, fél órát tűz ki az esetleges ellenjelölt ajánlásának

bonyújtására. A megjelent választók azalatt kedélyes beszélgetések között töltötték az időt. A választási elnök pedig gondoskodott, hogy a csipős hidegtől szenvedő választók egy kis magyaros melegítőben részesüljenek.

Fél kilencig nem érkezvén be Saara Gyula dr. jelölésén kívül más ajánlat, a bizottság lement a városház előtti terre, a hol Nagy Ignác választási elnök az emelvénre lépve kihirdette, hogy Saara Gyula dr. Székesfehérvár város polgárainak egyhangú bizalmából képviselőnek megválasztott. A választók lelkes éljenzéssel vetek tudomásul az eredményt, a melyet rögtön ti. ara adtak a megválasztott képviselőnek is. Dr. Holly Géza, mint pártelnök a következő tavrattól küldötte Kossuth Ferenc miniszternek, mint az országos függetlenségi párt elnökének:

*Nagyméltóságú Kossuth Ferenc urnak,
az országos függetlenségi párt elnökének
Budapest.*

Örömmel tudatjuk Nagyméltóságoddal, hogy Székesfehérvárott a mai napon megtartott képviselőválasztás alkalmával 48-as függetlenségi programmal egyhangulag dr. Saara Gyula választatott meg. Ez alkalommal pártunk lelkesen élteti Nagyméltóságodat

Kákos tanár ur.

— A Fejérmegyei Napló tarcája.
Írta: Sziklay János.

Az élesszemű fiúk már tudják, a mint Kákos professzor leül az asztala elé, hogy ma rosszkedvű. Nem rossz ember különben, de mikor otthon megharagúják, akkor torni-zuzni tudna mindent. A pajkos nebulók csak a szigorú kalkulációtól félnek: mert máskülönbek inkább nevetni szeretnének a tanár ur lármáján, tudván, hogy akár mint ágál, dühöng, szitkozódik, meg nem verheti őket. Nevetni szeretnének, mivelhogy Kákos ur híres az ő szökőkutszerű szuperlatívusairól és hiperboláiról, melyek csakhamar megint úgy olvadnak semmivé a szájában, mint a hogy leperreg a lezáródó szökőkút utolsó bugyborékoló csöppje is.

Tessék! Itt a hiba megint. Valaki a katedrán fejezte be az irasheli feladatát, melynek végét nem találta ki otthon s itt kellett egy másiknak füzetéből kipuskáznia. A katedrán jártának nyomát ott hagyta egy kerek tintafolt képében. Csakhogy, a mint a professzor ur tenyere önkénytelenül érintkezett a hanyag fiu kezényomával, a folt egyszerre akkora lett, mint egy kárpátú sajt s fekete bélessel talpálta meg a tanár ur markát.

— Disznók! Sülelen disznók! kiált föl Kákos ur. Ki tette? Nem szól, ugy-e? Kidoblak benneteket, mind. Mind. Tele van az egész asztal, a könyv, a kabátom... Alacok!... (Száll le hangjával és kifejezéseinek numerusaival, mint a csökkenő szökőkút.) Pocák. Rendetlen kölykek. Neveletlenek. Rossz fiúk!

Mert azért nincs ám haragos szív, a megboszantott embernek és rögtön megbánja, hogy kemény, sertó szökat vagott a fiúk fejéhez m corpore; mivelhogy ebben az esetben sincs nagyobb baj, csak éppen a tenyere lett fekete, de az asztalban, osztálykönyvben, főleg pedig a kabátjában nem esett kár. Mérgé csak abban döhög tovább is, hogy megrostálja erősen a felelőket; röpköd a szekunda jobbra-balra, a mi különben lekopik majd a jegyzőkönyvből, mire vége lesz az evharmadnak, csakhogy azért mégis félelmes. Mert itt-ott tennakadhat egy. Nem jó még a gondoléval sem mókázni, mert az is öklelhet.

Nehéz a mai világban ráncba-zedni a sok elkenyveztetett fráter. Szegény professzorokra hagyják a hanyag, könnyelmű szülők, hogy ők gyalulják le minden szögletességüket, minden érdeességüket, mert otthon elmulasztották megtenni.

Rakoncátlan népség. Most is, hogy az egyik csoportot nyaggatja, a többiek nem hogy a leckéjüket tanulnak, hanem pingálnak. Talán szentképet, az iskolát, tanulságos arcokat? Oh, oh! Cirkuszi lovakat, abroncsos komédiásokat, táncoló elefántokat, a hogy a napokban látták a komédiás sátorban. No várjatok, gaz lurkók!

Mars, mars! Kikergeti őket a padból s elszedi a rajzokat.

És mosolyog, kikerekedik az arca, mikor végignézi.

— Tűzbe dobom, tűzbe! Ez a büntetésed. Ha még oly ügyesek volnának is. Bezzeg, ha rajzóra lenne, akkor verseket tanulnátok. Akasztófák! Tűzbe velük!

Összegöngyölgeti az egész csomót és zsebébe rejti.

Jó lesz a kis fiának.

Egyszerre fölvidul, mikor arra a kis porontyra gondol, aki most a pokrocon hentereg es tördel falovait, tépdési szeszakíthatatlan képeskönyveit. A kepek különösen érdeklik. Maga is próbál akom-bakomokat húzogatni a vastag ács-ceruzával; vékonyat nem mernek a kezébe adni, mert ledugna a tortán. Meglássák, festő lesz belőle. No ennek a csomó kepek megörülhet. Szép csomó. Azaz hogy megem olyan nagy. Ő-hat; talán éppen csak név. Jó így is.

Kis fiára gondolva, már az sem bántja, hogy ma reggel perpatvar elől menekült az iskolába.

Jó asszony, derék asszony a felesége, de hiába, mikor olyan nehéz a természete.

Egy-egy pillanatban megborzáva járja át lelkét az a gondolat, hogy ez az asszony nem érti meg őt; talán nem is szereti. De ezt nem foghatja rá. Soh sem kacsintgat másra; ő leg-alább nem látta. Sohasem adott okot a gyanakodásra. Csak a természete olyan, hogy szeret zsörtölődni, mert uralkodásra vágyik, amibe meg ő nem egyezik bele. Nem, nem, soha. Máskülönbek egészen derék, jóra való asszony lenne.

Vagy talán azt akarná, hogy ugrabugráljon körülötte, nyalja-falja a kezét, mint valami ábrándos udvarló?

No azt ő nem cselekedheti meg. Ez nem volna méltó a komoly professzorhoz. Megis értette vele nem egyszer, mikor célzásokat tett rá, hogy semmi gyöngédséget sem mutal, iránta, hogy ő nem szeleverdi ficsur, hanem komoly férfi. S a házasság sem tilt; akármit firkáljanak azok a franciáskodó, léha novellisták.

Ezen zördültek össze legtöbbször. Hogy az asszony mindig csak azokat a francia regényeket bujja. Az asszony meg elsírta magát, ha pedig

Mai lapunk 4 oldal.

s ugyis mint pártelnöknek, úgyis mint aktív államférfiúnak működéséhez szerelt hazánk javára sok szerencsét kíván

dr. Holly Géza.

a székesfehérvári 48-as függetlenségi párt elnöke.

Kilenc órákor körülbelül 100 tagból álló küldöttség ment dr. Saára Gyula országgy. képviselő lakására, a hol Holly Géza dr. hivatalosan tudatta vele megválasztását és felszólította, hogy jelenjen meg a mandátum átvételére. Kibontották a függetlenségi párt selyem lobogóját s a menetet a Kossuth-utcából a Varosháztérre vonult. Nagy Ignác választási elnök a tribünre lépett s udvozólva Saára Gyula urat, felszólította, hogy lépjen az emelvényre s vegye át kezéből a mandátumot. Röviden beszélt, de szavai mély meghatótságot tükröztek s nem volt senki, a kit szívében ne érintett volna az őszírtű elnök beszéde, a mikor szava örömeinek adott kifejezést, hogy az, a kit mint hát szeretett, aki mintegy szarvát alatt nyekedelt fel, most városunk polgáruinak egyhangú bizalma folytán egy polgárt érte legmagyobb elismerésben részesült. Végül megölelte és megölelta régi igaz barátját s az az őszinte és lelkes eljénzés, mely e jelenet láttára a 1-5000 fonyi tömeg ajkain kitört jelentette, hogy mindenki mélyen meghatva érezte magát.

Saára Gyula dr. rövid beszédel intezett a választókhöz, megkoszolta a bizalomnak ív impozáns kifejezését s újra szent fogadást tett, hogy a polgárság szeretetére mindig érdemes leendő, hogy a függetlenségi lobogónak mint eddig, úgy ezután is rendületlen harcosa lesz s mindent el fog követni úgy a haza, valamint a város érdekében.

Riadó eljénzés s a rezes banda zenéjének hangjai követték szavait s a tömeg zászlókkal kísérté képviselőjét lakására. Nemsokára megérkeztek a felsővárosi szavazók is zászlókkal es bandájukkal s rövid idő alatt körülbelül 1000 ember lepté el a képviselő Kossuth-utcai lakásának

környékét. Csöppentzky Mihály dr., mint a felsővárosi I. és II. kerület pártelnöke rövid, lelkes beszéde után Saára dr. intézett tüzes beszédet a szavazókhöz.

A tömeg lassan elszórt. A képviselő jóbarátai gratuláltak a megválasztás impozáns sikeréhez s 10 órákor azt lehetett mondani, hogy a képviselőválasztás, a mely városunkban egyébként akkora hullámokat szokott verni, teljesen be volt lejezve. Az élet visszatért a rendes hétköznapi kerékvágásba s csak a bankettek zaja és lekeveselése fogta emlékeztetni városunkat, hogy Székesfehérvárnak új képviselője lett.

Itt említhetjük meg, hogy a levelben gratulálók közt első Havranék József kir. tanácsos polgármester volt, a ki szerencsekívánatainak kifejezést adott.

Ma reggelre csiforgó hidegre ebrédt városunk közönsége. 17-18 fokos hideg fagyasztott meg mindent s bizony mindenki meggondolta, hogy kiregöze a labat a küszöbön. A lassan szállingkóvá valasztók kérdéskérdését nagyreszt ennek a körülménynek lehetett betudni. Legjobban a szegény muzsikások érezték az időjárás szigorúságát, akiknek ősi hagyomány szerint vidám zeneszóval kellett volna felvidítani a városiakat. De befágytak a trombiták s nem egyszer a nota közepén kellett abbahagyni a fuvóhangszerök kezelését. Természetes, hogy ilyen körülmények között nehezen meglejedt a lekevesedés is és főformán végére értek a választási eseménynek, mire a kedélyek annyira jutottak, a hol maskor kezdeni szokták.

Reggel másként volt az azelőtt, a mikor heteken keresztül Lucullus birodalmában érezték magukat a választók s hetek kellették hozzá, míg a katonajármert valahogyan kihaverol tudtak.

A mindez hasonló választás Székesfehérvár választásának történetében egyáltalán nem volt meg. Legjobban megköszöntötték talán az 1872-ki egyhangú választás, a mikor S. H. ur Gyulát választották képviselőnek. Elegendő azonban akkor is akadt. Az új Berencé ügyvevők a

kit a nép közönségesen „keserű fiskálisnak” nevezett — pártja is volt, a mely díszes menetben, óriási zajjal fel is vonult s csak az a hiba esett meg, hogy a mikor jelölésre került a sor, 5 emberről többet nem tudtak összehozni az ajánlás megtételére. A választás így egyhangú lett, ámbár hogy a képviselőnek 10-12 ezer forintcskáját vitte el.

Saára Gyula dr. tiszteletére ma este a Szent István-teremben nagyszabású bankett lesz, a melyre eddig körülbelül 300-an jelentkeztek. Az ünnepi szónok Nagy Ignác, a választás volt elnöke lesz.

A zsidók és a szociáldemokrácia.

Minden valamirevaló ember, akinek szívéből még nem halt ki az igazságosság érzetének szikrája, megutálja és elítéli a szociáldemokraták dühöngését, vad, embertelen garázdálkodását. A tisztességes emberek már-már elviselhetetlennek érzik a szociáldemokraták határtalan szemtelenségét. Utálattal és megvetéssel fordulnak el tőlük es minden lehető, törvényes eszközzel védekeznek ellenük. Es talán nem helyes ez így? Tudom jól hogy legadazabb eljénzéseimet is szeretnem kell, de ez a felesleges parancs legkevesebb sem akadályoz engem abban, hogy elsősorban magamat ne szeressem es az o igazságtalan támadásainkkal szemben magamat minden törvényes uton-módon ne védekezzenem.

Midőn tehát látom, hogy a szociáldemokraták se Istent se hazát nem ismerve szakadatlanul lizitanak az Isten, az egyház es törvényes rend ellen es pedig részint élő szóval, részint írásban, sőt sokszor brutális tettlegességgel is, úgy akkor legszentebb kötelességem ismerem az o nagyraotított szarvukat letörni, őket istentelen es gonosz szándékaikban megakadályozni. Ha csak kis jókat es nem adáz gyűlölet volna bennük, úgy könyvekben lehetne őket meggyőzni es o emberetlen eljárásuk istentelenségéről es így

tovább folyt a vita, megeszen vitalkozni, es utarazni kezdett: egész esztendőben regg o koravet ha olvas; nem is érte rá, mert egy per phetere alig jut a gyerektől, a korháztól, a posta esztől, a ki helyett neki kell dolgoznia, esakögy ez semmi az urának, akönyvvel professzorának, a ki azt hiszi, hogy senkisémi dolgozik o kivüle, csak az a munka, a mit o végez. Bár sohase ment volna hozzá!

Az igazat megvallva, nem is választotta az asszony Kákos tanár urat zive hajlamából ferjenek.

Egeszen más volt az o ideája. Semmit sem csodalkozhatunk rajta, kisvárosi leányról is leven szó, olyan kisváros esemetejéről, a hol rendszeren nagy helyorseg allomasoz, ha azt mondok katonaszt. Hogy nyalka, megnyerü, esz menyü férfi lett volna, azt nem mondom. Mert vannak katonasztiek, a kik épen nem szepek, legalabb nem szepek, mint a civil; nem nyalkák, meg ha fizik is magukat, nem megnyerök, nem is jomodoztak, de azért megis veszedelmesen hódítanak a nők között. Ez a nimbusz. Egvénruha es kardesorges; egy-egy kis áruhas Zeusz valamennyi.

Csakhogy a leány becsületes salad leánya volt. Es elég komoly arra, hogy parancsolni tudjon a szívenek, mikor látta, hogy neki más arra való vagyona, hogy katonasztie lehessen, az a tiszt meg jobban szereti az egyenruhát, mint ot s nem válik meg a katonasztigot.

Kákos professzor urrol, a ki akkor abban a kis városban működött, azt beszéltek, hogy nemesak jó allasa, de vagyona is van.

A leány szülei tapogatózni kezdtek nála. Mivelhogy Kákos ur minden alkalommal kimutatta a leány iránt érzett vonzódását. Persze csak féltéken, illó távolból.

Oh, van, van, kerem! felelt az ifjanak eszvevőlen mondog, a vendéglőben elotazott tudakozódszár. Ha ha! Ist, nek, van, szép kis birtokom. ELEG nagy birtokom. Azaz én is olyan nagy, tetszik tudni. Epen nem nagy. Úgy közepes. Azaz hogy kisebb. Egy szép ház, szőlővel. Azaz, hogy a ház is inkább szép, mint nagy; csak olyan kicsike ház, olyan kalyiba a szőlőben, illetoleg kertben, egészen kis kertben. . . . Meg egy par holdféska föld, az egész semmi, épen semmi. Csakhogy vakációkor odamenekülhetsek, a esondest természetbe.

Hogy szokása szerint ilyen esekély fokra szállította le a tanár ur a maga mondasit; annak koszonoheté eppen az esztében a szerencséjét. Mert az apa nem hagyta annyiban a dolgot; tovább kutatótt. Megtudta a valót.

No Terka, mondá leányának, ez neked való ember. Nem henege, meg tagadja is, hogy vagyonos ember. Ez mar derék legény. Nem igaz, hogy csak egy kunyhója van meg kis kertje. Szép háromszobás falusi ház, öt hold szőlő, hetven hold föld. Jó föld. Es tiszta. Meg hozza a professzor fizetés. Ebből meg gazdag ember lesz. Menj hozzá!

E család értekezlethől határozták el, hogy Kákos tanár urat megfogják ferjenek.

O persze diadálnak vette, hogy elfihette a tisztú udvarlók kezéről a leányt. Okos no; többre becsüli a komoly férfit a csapodár bátalságnál. Így gondolkozott akkor. S most sem érezne magát valami nagyon esafodottnak, ha valóban olyan komoly tudna lenni ez az asszony, amilyennek menyasszonykorában hitte.

— No de én leszek az okosab, mormogja magában. Egy kalapot akart ma reggel; főképen azon tüztünk össze. Azt elmonja még jó a rég;

Erre visszavagat: igen, ti sohase sem haladtok a világgal, azért is néznek benneteket olyan poros, perceszes osényeknek!

— Osény! mormogta, ezt tanulják a modern iskolában. . . . Jó, ha ad legyen meg az a kalap. . . .

Bemegy a divatárusnőhöz.

— Szépet, divatosat tessék adni. Es mi az ára? Tizenöt forint? Tyhü! Mit gondol asszonyosság? . . . Tizenöt forint egy kalapért. Igaz, hogy cifra kalap, szép kalap. De talán sok is rajta a dísz, a szalag, a virág. . . . Azaz, hogy nem is olyan sok, alig van rajta es mégis tizenöt forint? Ha legalabb tíz lenne! De ez is sok. Nyolcz, öt. Az igaz, hogy az ötforintos semmit sem mutat. De nem is kell mutatnia. Egy kis díszit még rá es megadom a hatot.

Földszittetett egy régilivatu kalapot, fizet hat forintot s büszken viszi haza.

— No ne haragudjál lelkem. Meg van az a kalap. Szép kalap, drága kalap, telve virággal. Azaz hogy nem olyan sokkal, de nem is akarom olyan sokat, hogy virágokert legyen a fejed. Meg rászállának a pillék. . . . Nem is olyan nagyon drága kalap, csak épen olyan, ami hozzánk való; sok pénz érte ugyan ez is, de nem sijnalom. . . .

Az asszony elhülve néz a kalapra, kikapja a kezéből s ott a szemé előtt földhöz vágja a esoda-alkotást.

Hát ki lehet valaha elgítetni az asszony-népséget?

aztán hamarabb jóbarátok lehetnének ismét, akik egyesült erővel dolgoznának az anyagi helyzet javításán.

Ezt a helyes álláspontot kellene elfoglalnia minden igaz emberbarátnak a szociáldemokratákkal szemben. De fájdalom a zsidók közül igen sokan nem akarják ezt az álláspontot magukévé tenni, hanem éppen ellenkezőleg azon fáradoznak, hogy a szociáldemokraták csak garázdálkodjanak tovább, hiszen az nekik nagy *rebachol* hoz. Azért felsapnak demokrata vezérnek is, mert csak így fizeti ki magát az üzlet; és a rövideszdű demokrata engedik magukat a zsidóktól orrnál fogva vezetni, a helyett, hogy keresztény alapon a keresztény szociálistákkal testvériesen szövetkezzenek. *Meczöfi, Vátsányi, Welter, Gollner* és a többi Jakabok pedig a demokrata oktalanságán mulatva e mellett gyorsan és biztosan gazdagodnak. *Gyorsan* gazdagodnak, mert e szerencsétlen hazában sok baleset sikerül nekik fogni, aki ugyszólván *szmüierl* hűségesen fizeti nekik a partadót; *biztosan* is gazdagodnak, mert a zsidók a demokratakat használják védősapataiknak. A zsidók halálös ellenségei lévén a kereszténységnek a demokratakat izgatják az egyház üldözésre és a papgyalázásra. A zsidó demokratavezérek, hogy a keresztény népet hitétől annál könnyebben elantortítsák, rendszeren nem zsidókat, hanem elpartolt, vallástalan, rossz életű keresztényeket küldenek ki a falvakba, és így a hiszékeny, egyszerű nép könnyebben áll kötélnök a lelketlen izgatások alkalmával. A zsidók nagyon is furfangosan értik a módját, hogy az elfogult demokratakat zsidórabizolgákká és szent hitűek ellenségeivé tegyék. A zsidók a szociáldemokratákat egyház és államhóntó törekvéseikben támogatják, velök tartanak, sőt arra még izgatják is. Teszik pedig ezt akkor, mikor minden tisztességes ember határozottan elíteli embertelen és gonosz eljárásukat. *Igen veszedelmes* csapáson járnak a zsidók, midőn a hazátlan és vallástalan szociáldemokratákkal szövetkezve, egy gyékényen árulnak.

A zsidóknak végre valahára be kellene látniok, hogy elmúlt már az az idő, a melyben minden zsidó büntetlenül csulot üzhet a keresztényekből és hogy nem sokára jönnie kell annak a *nürta-nürt* időnek is, mikor a felvezetett népmajd eszméit kezd és megismeri valódi ellenségeit. A zsidóság *jobbészimü* részének igazán éberebbnek kellene lennie és zsidó hitsorsosainak helytelen szemlétlen eljárását zsidó lapjaikban elítélni. A zsidók lássák be, hogy ők már réges régen megszűntek Isten választott népe lenni, a melynek talán az lett volna a hivatása, hogy a keresztények felett uralkodjék és azokat *kihatsz-nálja*. Azt mi keresztények nem engedhetjük meg és ily *értelmében* mindnyájan kell, hogy *antiszemita* legyünk. N. A. dr.

UJDONSÁGOK.

Székesfehérvár, jan. 22.

Katholikus egyesületi élet.

Örömmel adjuk hírét annak a külső fölépítést tekintve bár zajtalan és szerény, belső értékében annál több, szebb eredménnyel dolgozó egyesületi tevékenységnek, amelyről az alábbiakban két külvárosi katolikus kör évi jelentése számol be. Szó van itt a *Székesfehérvári Felsővárosi*, ugyszintén a *Palotavárosi Katolikus Körről*.

Végeztül még egy neofitáról is van alkalmunk megemlékezni a székesfehérvári egyházmegye területén működő katolikus egyesületek sorában.

Állanak egyébként itt a következő részletek a vázolt munkakörből:

Szombaton, e hó 19-én délután tartotta a Székesfehérvári Felsővárosi Katolikus Kör évi rendes közgyűlését *Tamás Vilmos* esperesplebános elnökletével. Az elnököl esperes szépen szárnyaló, tartalmas beszéddel nyitotta meg a gyűlést, amely aztán mindvégig a tagok állandó érdeklődése mellett folyt le. *Vértes Kálmán* egyesületi jegyző nagy gonddal egybeállított évi jelentésében ki-domborította, hogy a kör a modern kerkövetelményekhez alkalmazkodni s a fokozódó igényekkel lépést tartani biztató sikerrel igyekszik. Különösen megnyilatkozott ez a törekvés a lezárult egyesületi év ünnepélyeiben, társasestélyeiben, fölolvasásaiban.

Az ünnepélyek sorából kiválik a *Proháska* Ottokár dr. székesfehérvári megyéspüspök fogadtatására ugyszintén *Széchényi* Viktor gróf főispán tiszteletére rendezett ünnepség. A megyéspüspök megjelenése a tagok körében, valamint az ő nagy lelkenek s csodálatos retorkái mélységének szívből jövő, szívhez szóló szavai örökre felejthetetlen, kitörölhetetlen emléke lesznek az egyesület életének. Kiemelkednek még az általán véve mindenkor magas erkölcsi nyón álló ünnepségek sorozatából a kör karácsonyi ünnepélyei.

Ismeretterjesztő fölolvasásokat szép számmal rendezett a kör az elmúlt egyesületi évben is. Még pedig nem keveseb, mint 22 alkalommal. A fölolvasások igen változatos tárgyuk voltak. A történelem, a néprajz, a gazdasági élet, ugyszintén az irodalom s a szociológia keretéből merítették anyagukat. Így szó volt egyebek közt a sajtóról, a szövetkezetek szükséges voltáról, a nőkérdésről s az ipar egyes ágairól is. Az ünnepélyek s fölolvasások mellett az ifjuság mulattatására a köznapok késő délutáni óráiban, munka után szórakoztató társasjátékok szolgáltak.

Ami az egyesületi év statisztikáját illeti, a kör tagjainak száma 266 volt. Az egyesület tagja a *Katholikus Szövetségnek*, ugyszintén a F. M. G. E.-nek is. A könyvtár 380 kötetből áll. Új beszerzés 42. Forgalm. 1675 tétel. A kör tagjai, az *Alkalmánnyal* élen 9 katolikus lapot olvasnak. Az elmúlt évi táncmulatság tiszta jövedelme 248 kor. 36 fill. A kör vagyon 559 korona 72 fillér. A dalárda alapja 195 korona 50 fillér.

Az évi jelentés tudomásulvétele után következett a tisztikar felépése a szokásos fölmentvény megadása mellett. Ezt követte az az új választás megejtése.

Az új tisztikar nevében *Tamás Vilmos* elnök köszönte meg a bizalmat s a kör nagy missziójának hangsúlyozása mellett a tagokat a katolikus egyesületi élet szeretetére és lelkiismeretes ápolására buzdította s a közgyűlést bezárta. Az elosztó egyesületi tagok meleg ovációban részesítették *Tamás Vilmos* elnököt, *Vértes Kálmán* jegyzőt s az új tisztikar többi tagját is.

A *Palotavárosi Katolikus Kör* e hó 20-án tartotta évi rendes közgyűlését a kör tagjainak nagyszámú jelenléte mellett. A közgyűlést *Szoborics* Jenő apátkanonok, a kör elnöke igen tartalmas szép és tanulságos beszéddel nyitotta meg, melyben a katolikus körök magasatos s hasznos feladatairól szolt. A zajos éljenzéssel fogadott megnyitó beszédet *Csendes Géza* a kör ügybuzgó jegyzőjének ügyesen s nagy szorgalommal összeállított évi jelentése követte, amely szerint a kör belügyeit 5 vál. ülésen intézte el. A tagok száma 190. A kör tagjainak szórakoztatására 19 szavalatokkal noha ének- s zenével egybekötött fölolvasó estélyt tartott. Fölolvasni szivesek voltak: *Pansch* Rafael, *K. Horváth* István, *Rónai* Elemér s *János, Velinszky* Ferenc, *Bendi* Nándor, *Teleki* Sándor, *Felber* Géza, *Knittelhoffer* István, *Richard* Tamás dr., *Varga* Damján dr., *Kutesz* Ferenc, *Madgyesi* József, dr. *Kárnik* József, *Ketés* Elek. A kör Szent József tiszteletére s II. Rákóczi Ferenc emlékére nagyszabású ünnepélyt rendezett. A kör több jó irányú lapot járatott. A könyvtár 472 kötetből áll. Forgalmi szám 1240. A kör pénztárosának jelentése szerint volt a körnek 1158 kor. 48 fill. bevétel s 549 kor. 72 fillér kiadás. Összes vagyon 358 kor. 76 fillér. A tisztújítás eredménye a következő: Egyházi elnök: *Szoborics* Jenő apátkanonok; világi elnök: *Pansch* Rafael ipariskolai igazgató;

egyházi alelnök: *Nagelreiter* Alajos dr.; világi alelnök: *Teleki* Sándor; jegyző: *Csendes Géza*; könyvtáros: *Sörcz* József; II-od könyvtáros: *Flink* Lajos; pénztáros: *Körösi* Mihály; II-od pénztáros: *Veiland* Ignác. Választmányi rendes tagok: *Arany* József, *Bódi* János, *Bognár* József, *Felber* Géza, *Fekete* István, *Jankovits* János, *Kneizts* Imre, *Knittelhoffer* István, *Kó* István, *Malom* helyi Ferenc, *Velinszky* Ferenc, id. *Végh* János. Póttagok: ifj. *Arany* István és *Spránicz* Ferenc. A tisztújítás után az elnök zárszávaiban az új tisztviselőket kitartásra s további ügybuzgóságra Isten áldását s Jézus szellemének elterjedését pedig a kör minden tagjára kérve a közgyűlést Jézus nevében bezárja. Az „Ur anyala” imájának közös elvégzése után, a közgyűlés lelkes hangulatban a jöszvü elnök elítetésével véget ért.

A *Budakalászi Kath. Olvasókör* alapszabályait a helygymnázter láttaozta. Az egyházmegye területén oly áldatosan működő katolikus egyesületek száma ismét szaporodott eggyel. Sok sikert árrasszon működésére a Gondviselő.

— (A felsővárosi bucsu.) Mint előre jeleztük, múlt vasárnap, e hó 20-án volt a felsővárosi bucsu. A felsővárosi hívek ritka kitüntetés érte ez alkalommal. A szokásos körmenet a reggel 7 órai mi. után a székesegyházból *K. Horváth* István plebános vezetésére alatt ezuttal is elindult, ámde a körmenetben most maga *Proháska* Ottokár dr. megyéspüspök is részt vett *Viszota* Alajos dr. udvari papja kíséretében. A püspök jelenléte épületre meglepetéstül szolgált. A törvénykezési palota mögött a belvárosi körmenet a felsővárosiak processziója fogadta. A hatalmas tömegű hívősereg azután a felsővárosi plebánia templomba vonult. Itt *Proháska* Ottokár megyéspüspök predikált csaknem egy órán keresztül, a nap harmas jelentőségét méltatva. Szólt a fogadalmi ünnep eredetéről, a nap szentjeiről és Jézus nevééről. Az ünnepélyes nagymisét is a megyéspüspök végezte segédlettel. Istentisztelet végeztével *K. Horváth* István plebános visszavezette a körmenetet, amelyet ezuttal is gyalogosan kísért vissza a megyéspüspök a belvárosba. Az idő ekkor már 11 órára járt. A nagy nap sokaj emlékezetes marad a felsővárosi hívek körében, akik egyébként a körülményekhez képest manap is hagyományos vendégeskedéssel s a keresztény testvéri érzés szeretetlakomáival ülték meg az ünnepnapot. A bábossátrak körül is élénk volt az élet.

— (Ébéd a főispánnal.) *Széchényi* Viktor gróf Fejérmegye főispánja és neje *wichelni Lederbur* Katalin grófnő a hét folyamán a vármegyei és városi közelet vezérferiainak bevonásával ebédeket adnak. Az ebédek kezdete est 8 óra. Az első ebéd tegnap, hétfőn folyt le. Részt vettek: *Proháska* Ottokár dr. megyéspüspök, *Rónay-Horváth* Jenő altábornagy, *Daróczy* István törvényszéki elnök, *Szűts* Jenő alispán, *Gánóczy* Flóris közjegyző, *Ujházy* Sándor királyi főügyészhelyettes, *Dittrich* Szilárd az ügyvédi kamara elnöke, *Kálmán* Lajos táblabíró, *Sadra* Gyula dr. ügyvéd, *Klauz* György dr. püspöki irodaigazgató, *Streil* Ferenc püspöki titkár, *Viszota* Alajos dr. püspöki szertartó és *Sabady* József dr. alapítványi ügyész.

— (Fejérmegye föliratai.) A képviselőházhoz most egymásután két fölirata érkezett Fejérmegyeének. Az egyiket Szilágyvármegye hatontárgy föliratával együtt szombati ülésen mutatatta be a háznak *Juszt* Gyula elnök. Ez a fölirat a *shovvedniformis magyar jellege* érdekében történt. A másik fölirat a hétfői ülésen ke-

rült bemutatásra s a *husdrágaság* ellen irányul. Ugyanezért nyújtották be ebben az irányban Sáros megye, valamint Arad és Győr város közönségének föliratát is.

— **(Személyi hírek.)** *Sádra Gyula* dr. országgy. képviselő hoinap Budapestre utazik s a képviselőházban bemutatja megbízó levelét.

Platz Bonifác dr. ny. kir. főigazgató tegnap több hónapi tartózkodásra városunkból Egyiptomba utazott.

— **(Szerencsétlenség.)** Mély részvételt kelt városszerte az a hír, amely *Salamon Mihály* bárót a napokban érte. Szombaton a Tóvárosi Körben volt s kártyázás közben hirtelen elvesztette beszélni képességét. Volt annyi ereje, hogy gyalog tudott haza menni, ahol az éj folyamán állapota rosszabbra fordult s szélhűdés érte. Orvosa, *Mészoly József* dr. reményli, hogy a beteg állapota jobbra fordul.

— **(Adomány.)** *Szoborics Jenő* apátkanonok, a Palotavárosi Katolikus Kőr cefjaira 100 koronát ajándékozott, amelyért a kör nevében halás közönséget mond *Körösi Mihály*, pénztáros.

— **(Folovásás.)** *Pulaki Armin* dr. orvos tegnap nagyszámú közönség előtt a Vörösmartykőben érdekes folovásást tartott az „Élelmiszerekről és az étkezésről.” Oriási szorgalommal rengeteg anyagot halmozott össze a tudós orvos s a közönség szívesen hallgatta a mindennapi élet elkerülhetetlenül szükséges építő anyagát, az élelmiszereket és sok praktikus elvet jegyezhetett meg magának a gasztronómia világából.

— **(A magyar tánc.)** Szombat este volt a *Keresztény Kereskedelmi Alkalmazottak* táncmulatsága a Szent István-teremben. Nem mondjuk, hogy zsúfolt ház volt — ámbar a négyest 56 pár táncolta — de az bizonyos, hogy kedvesebb és kedélyesebb mulatságot nem produkált még Fehérvárott az ezidei farsang. A nagyszámú megjelent érdeklődők figyelmét különösen felkeltette az a kedves magyar tánc, amelyre *Harcza Béla* szabász, táncmester, egy minden tekintetben szimpatikus, megnyerő modoru fiatalember tanította be az ifjúságot. A ki szép tancot akar látni, ne sajnálja a fáradságot és nézze meg a Keresztény Kereskedelmi Alkalmazottak táncát. A mi ur publikumunk — őszintén szólva — nem tud igazán szépen, szabályosan, hiba nélkül táncolni. Annál inkább gyönyörködött szemünk a fennidusok táncában. Mennyi kecs, mennyi kifogástalan elegancia, mennyi csín volt abban a táncban s mennyire tudott felkelti gyönyörködni a pompás magyar társalgóban, a kormagyarban, amelyeket bizony meg se lehetne mutatni a bosztont, annál kevésbé pedig a cédaságtól oly nem messze álló kékvókot.

A jelenvolt hölgyek névsora:

Antal Antalné, Baté Györgyné, Bogyay Andorné, Csúcs Istvánné, Finta Iréné, Fiksz Gáborné (Veszprém), öz. Halász Jánosné, Harcsa Béláné, Hirtling Palmé, Izinger Károlyne, Kaplán Istvánné, öz. Könnis Antalné, Kováts Károlyne, Kümmel Frigyesné, Kováts Jozsefné, Lencsés Jozsefné, Metykó Istvánné, Monstikó Ferencné, Paála Györgyné, Raab Jozsefné, Sapkás Károlyne, Stibar Károlyne, öz. Vaimár Ferencné.

Andorfy Juliska, Antal Mariska, Baté Ida, Csik Irénke, Csúcs Ilonka, Csényi Irénke, Dornis Ilonka, Dornis Juliska, Einhorn Ilonka, Einhorn Katica, Fiksz Rózsika (Veszprém), Hessz Annuska, Juhasz Ceza, Juhasz Margitka, Kaplán Mariska, Kaplán Ilonka, Kováts Erzsike, Kováts Ilonka, Kováts Katica, Kováts Rózsika, Kováts Mariska, Kováts Gizella, Lencsés Rózsika, Léber Jozsefné, Lhotka Mariska, Lhotka Vilma, Lencsés Annuska, Lencsés Mariska, Metykó Juliska, Polonyi Teruska, Polonyi Paula, Paála Ella, Paála Rózsika, Paála Etuska, Resánszky nővérek, Raab Ilonka, Szebehely nővérek, Skuplik Juliska, Sapkás Erzsike, Stibar Mariska, Vaimár Katica, Vaimár Mariska.

(Megtérés.) *Sárosról* írják: *László* András az evangélikus református felekezet kebeléből mult szombaton a római katolikus vallásra tért vissza. A hitvallást *Nagy Károly* sárosi plebanos kezébe tette le. A szertartásnál teneként *Esterházy László* gróf szerepelt.

(Sztrájk.) Ismét fenyeget a munkások rettegett eszköze. Ez idő szerint városunk leg-

nagyobb munkástelepéről a déli vasuti műhely környékéről. A munkások még a mult évben memorandumot nyújtottak be a gyár igazgató-ságához, a melyben több kisebb jelentőségű kérésük mellett 20% béremelést, mint drágasági pótlékok követeltek maguk számára. Az igazgató-ság a kisebb jelentőségű kéréseket teljesítette, a drágasági pótlékról azonban nem akart hallani. Megindult a tervszerű alkmunka s ennek alapján az 500 munkás közül körülbelül 300-an részt vettek a vasárnapi gyűlésen, ahol kimondották a nemzetközi szocialdemokáciához való csatlakozásukat. A munkások nagy része várakozó álláspontot foglal el s csak a nemzetközies terrorizmusától fél, midőn — ez idő szerint még — állást nem foglalt a hazátlanságot és vallástalanságot hirdető népboldogítókkal szemben. Városunk közönsége szinte hihetetlennek is tartja, hogy azok a munkások, a kik jözan és okos itélőképességükről tettek mindig tanúságot, a kik pártatlan derék vezetőjük, *Rauscher Béla* főfelügyelővel élükön mindig hazafiasaknak és hitből előknek mutatták magukat, hogy azok most egyszerre belevessék magukat a hazátlanság és istentelenség polykarjába. Mi azt hisszük, hogy a mozgalom még nem érkezett el a valura s a munkások józansága, a melyhez természetesen kell, hogy az igazgatóság méltanyossága is járuljon, meg fogja állítani a déli vasuti műhely munkáinak a józanság útján. A mozgalom történetéhez a következő értesüléseket vettük:

A déli vasuti műhelymunkások vasarnap délután gyűlést tartottak a Lihomkert vendéglő helyiségében. A gyűlésen *Debros József* elnökolt, míg az elnödi tisztet *Dobcsák Antal* budapesti kiküldött töltötte be. A gyűlés a vasuti munkások által az igazgatóság elé terjesztett memorandumot tárgyalta, amelyre ezidig semmi válasz sem érkezett. A gyűlés elhatározta a szocialdemokrata párthoz való csatlakozást és kimondotta, hogy testületileg részvesz a folyó hó 27 en Nagykanizsan tartandó nagygyűlésen.

— **(Sorsolás.)** A jótékony négyelet vezetősége tisztelttel értesíti a közönséget, hogy az evenkint jótékony célra megtartandó szokott sorsolás ez iden február 10-en leend.

— **(Jó szív.)** Egy nádor utcai kereskedő 6 koronát küldött be lapunk szerkesztősegenéz, hogy azt Czach J. nevű öreg-utca (Ackermann-ház) napszamoshoz juttassák. A szerencsétlenül járt ember a Weisz es Tull cegiel szolgált, mint szakoló s egy er megpattanása folytán most munkaképtelené vált s 4 gyermekevel a legnagyobb nyomorban snylódik. Az adományt a kívánt helyre juttatták.

(Nyilvános köszönet.) A székhérvári izr. és krajcáregyesület javára rendezett táncestély az összes kiadások levonásával 1164 kor. 60 fillért jövedelmezett. Ezen, a varakozást meghaladó siker csakis ugy volt elérhető, hogy a táncestélyt rendező bizottság ellen Pick Dezső elnökkel minden lehető elkövetett, hogy az alkodalmas közönség figyelmét a jótékony és szép ügy iránt felkeltse es ebben tartsa. A rendezősegt nemes buzgólkodása es önzetlen fáradozasiert legvalásább, melian kiérdemelt köszönetet mond a ket egyesület elnökege.

(Névváltoztatás.) *Sábitz* Jozsef bodajki illetőségű, budapesti lakos vezetéknevet beügy-nimiszeri engedéllyel *Bankó*-re változtatta.

(Szerencsétlenség a hirtőnben.) *Trnny* János, 11 éves morvaországai születésű munkanélküli karpitos és nyerges segéd, akit tilos kodalas miatt a rendőrség 4 napi elzárásra itelt, tegnap délután, mikor a zarkaban masik ket tarsával falatozott, oly szerencsétlenül es. t. el, hogy arccal a kezében levő bieskába esett. A bieska a szerencsétlen ember jobb arcfelébe ugy furódott, hogy a fogsor masik oldaláig hatolt. A sebesült azonnal a Szent György kórházba szallították.

(Lopás.) *Fehér* János lovasberényi lakos a napokban Polgárdin járván kellemetlen meglepetésre ébredt masnap reggel az ottani nagyvondéglő istállójában. Zsebéből ugyanis eltűnt 150 korona készpénze es órája. A megejtett nyomozas megállapította, hogy a lopást *Csiszár* Sándor Fehér földije követte el, akit feljelentettek a helybeli királyi ügyészségnek.

— **(Merénylő rab.)** Kereszturi András csak a napokban szabadult rab ma délelőt a Nádor-utcan rátámadt egy börtönőrrre. A jómadarat a rendőrök elfogták es bekisérték a városházara.

— **(Nem sikerült betörések.)** A kőborcigányok ujbol működnek. Folyó hó 20-an ejjel *Nyikos György* Csutora utca 1. szám alatti lakos lakásának első szobáját feltörték. A lakásban talált ág- es ruhaneműeket kocsiara rakták, majd kivezettek *Nyikosnak* három lovát az istállóból, hogy azokat befogják. A lármaára felébredt *Nyikosnak* fia ifj. *Nyikos György*, aki az udvarba ment. A betörők kétszer rálöttek a fiatal *Nyikosra*. A lövések zajára a házbeliek felébredtek, mire a betörők anélkül, hogy valamit magukkal vihettek volna elmenekültek. *Nyikosék* egy órábig üldöztek őket es felismerték bennük a kőborcigányokat. — Valószínűleg ugyanezen tettesek folyó hó 21-en *Nyikos Mihály* Olaj-utcai udvarában jártak. *Nyikos* a hazóró eb utatására felébredt es az udvarba ment. A betörők látta a kukoricagóré mellett meglapulni, de megközelíteni nem mérte őket, mert lelövésseel fenyegették. A betörők anélkül, hogy valamit magukkal vihettek volna, távoztak. A rendőrség sziesekőri nyomozást indított kezrekeresésükre.

— **(Tűz a vidéken.)** Nádasdiadányban a napokban Hochstetter Ignác hazának tetőzete a keményből kihullott sziporka folytán meggyuladt es 200 korona értékben leégett. A kár egy része a biztosítás révén megtérült.

— **(Rendőri hírek.)** *Kébert* Jánost 20 korona, *Kotács* Pált pedig 90 korona pénzbüntetésre itelte a rendőrség, mert mint sertéskereskedők sertéseket marhalevel nélkül árulták. *Kotács* József sertéskereskedőt, mert egy elhullott sertésért nem jelentette be, a rendőrség 10 korona pénzbírságra itelte.

Az Erzsébet-ligetsor 4. szám alatt levő ház. 600 □-öl területen. jó karban levő szöllővel beültetve szabadkézből eladó. Tudakozódni lehet ugyanott a háztulajdonosnál.

Erzsébet-liget mellett 4700 □-öl az Almássy-telep felől 4150 □-öl buzaöld szabadkézből hűz helyeknek eladó. Tudakozódni lehet Sár-utca 14. sz. a. Ugyanitt 4 kazal szalma eladó.

Felelős szerkesztő: **Dr. HELVEY LAJOS.**

Pályázati hirdetés.

A székesfehérvári káptalan adományozásában levő Reseta-féle ösztöndíj-alapítványnál egy hely üresedésben van. Az ösztöndíj évi összege 210 kor. — Pályázhatnak érte róm. kath. vallású, jó erkölésű, jeles észtehetségű es tanulmányaikat jeles eredménnyel folytató oly ifjak, kik Székesfehérvárott vagy Fejérmegyében születtek, melyeket a kérvényhez csatolandó keresztlevéllel es a mult iskolai évről szóló iskolai bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Aki az ösztöndíjat elnyeri, annak élvezetelésébe marad mindaddig, amíg tanulmányait egészen be nem végezte, ha csak időközben arra méltatlanná nem válik. — Kérvények február hó 15-ig az adományozó káptalanhoz intézendők.

Székesfehérvárott, 1907. január 22-én.

Székesfehérvári káptalan.

Szomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.